

δύο πολύτιμα προσόντα που δύσκολο νάν τὰ βρεί κανείς στους διάφορους σοφούς κριτικούς που ὀργιάζουνε μέσα στις Ἀθηναϊκές φημερίδες. Ἡ κ. Ιοῦτα ἀπόδειξε μὲ τὰ κριτικά της ἄρθρα πὼς ἔχει ἀκόμα κ' ἓνα ἄλλο ζηλευτὸ χάρισμα, νὰ βλέπει δίχως προκατάληψη τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ νὰ μιλάει μὲ τὸν προπεπυμένον σεβασμὸ γι' αὐτό. Αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ ἐλπίζουμε πὼς ἕνα διαβάσει ἀρκετὰ Ρωμαϊκά βιβλία μὲ ὄση ἀγάπη διαβάσει τὴ Γαλλικὴ φιλολογία σήμερα, καὶ μπεῖ καλὰ στὸ ζήτημα, θὰ γίνῃ ἀληθινὴ δημοτικίστρα.

Ἡ κ. Ιοῦτα μαθίνουμε ἀνήκει σὲ καλὴ οἰκογένεια κ' ἔχει σπουδάσει στὴ Γαλλία, εἶναι δηλ. περισσότερὸ Φραντζέζα καὶ λιγώτερο Ρωμιά. Ἴσως γι' αὐτὸ καταδέχεται νὰ διαβάσει καὶ Ρωμαϊκά βιβλία. Οἱ καθαυτὸ Ρωμίες διαβάζονε μόνο Φραντσέζικα.

ΑΚΟΜΑ

νὰ δοθεῖ τὸ παράσημο στὸν κ. Χρόνη πού μοίρασε τὸσο πατριωτικὰ τοὺς παράδες πού κέρδισε ἀπὸ τὸ λαχεῖο τοῦ Ἐθν. Στόλου.

Φαίνεται πὼς στὸ Ὑπουργεῖο ἀρχίσανε νάν τὸ σκέφτονται σοβαρὰ ἂν πρέπει νὰ δώσουνε σ' ἓναν ἀληθινὸ πατριώτη τὸ ἴδιο παράσημο πού δίνουνε σὲ κάθε κοματάρχη καὶ σὲ κάθε πατριώτη τοῦ γλυκοῦ νεροῦ.

Ἄλλη ἐξήγηση δὲ χωραεῖ, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὸ μελοδραματικὸ γράμμα ποῦστελες ὁ κ. Σιμόπουλος στὸν κ. Σκουζέ, προτείνοντας τὴν παρασημοφόρηση τοῦ κ. Χρόνη.

ΤΡΙΑ

μνημόσυνα τὴν ἴδια μέρα· μετράτε μνημόσυνο γιὰ τὸν Παλαιολόγο, μνημόσυνο γιὰ τὸ Ντεληγιάννη μνημόσυνο γιὰ τοὺς ἥρωες τῆς Μακεδονίας.

Τρία μνημόσυνα καὶ τὰ «ἐγκαίνια» τοῦ καινούργιου Φτωχοκομείου. Κι ὅλ' αὐτὰ σὲ μιὰ μέρα. Ὁ πατριωτισμὸς μας δίχως ἄλλο θὰ κουράστηκε τρομερὰ. Καιρὸς νάν τὸν ἀφίσουμε γιὰ δύο τρία χρόνια ἤσυχο νὰ ξεκουραστεῖ καὶ λίγο.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ*

(Μιτυλήνης)

ΙΓ'.

Μιά φορὰ κ' ἓναν καιρὸ εἶτανε σὲ μιὰ χώρα ἓνας βασιλεὺς κ' εἶχε κ' ἓνα Ντερβίση μὲς στὸ παλάτι του πάντα. Ἄλλος ἓνας βασιλεὺς μὲ τὸν Ντερβίση του κι αὐτὸς, κατοικοῦσε σὲ μιὰν ἄλλη χώρα. Μιά μέρα ὁ Ντερβίσης τοῦ ἑνὸς βασιλεὺς ἄκουσε νὰ παινοῦν τὸν Ντερβίση τοῦ ἄλλου, καὶ δὲν τοῦρθε στὸ λογαριασμὸ πολὺ πολὺ. Σὰ νὰ τονε ζούλεψε. Τί νὰ κάμω, ἔλεγε αὐτὸς μοναχὸς του, τώρα γιὰ νὰ μπερῶ νὰ πάγω νὰ δῶ τὴν ἀξίότη αὐτουνοῦ, νὰ δείξω κ' ἐγὼ τὴ δική μου τὴν ἀξίότη. Συλλογιέται αὐτὸς, ὕστερα σηκώνεται, γεμίζει ἓνα δισάκι φλουριά, παίρνει καὶ τὴν τσιμπούκα του, πηγαίνει στὴ χώρα πού εἶταν ὁ ἄλλος ὁ βασιλεὺς, νοικιάζει ἓνα σπιτάκι, καὶ καθίζει μέσα. Ὅποτεν ἤθελε, ἐβγαίνει καὶ σεργιάνιζε ὅπου ἤθελε. Ἀφοῦ σεργιάνισε παντοῦ, μιὰ μέρα πέρασε κι ἀπὸ τὴν ἀγορὰ πού εἶταν τὰ ραφτάδικα. Τὰ πῆρε ὅλα μὲ τὴν ἀράδα, ἔπειτα μπῆκε μέσα σ' ἓνα καὶ πῆγε κοντὰ στὸ ράφτη πού εἶχε τρεῖς μαθητὰδες τριγύρω του κ' ἔρραφταν. Γεῖα σου, ράφτη μου. Τί πολεμᾶς αὐτοῦ, τοῦ λέγει ὁ Ντερβίσης. Καλῶς τον, ἀπαντᾷ ὁ ράφτης. — Ἐέρεις γιατί ἤρτα; θέλω νὰ μοῦ κόψεις ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ παιδί, καὶ δείχνει ἓνα παληκαράκι ἀπὸ τοὺς τρεῖς μαθητὰδες τὸ πιὸ ὁμορφο καὶ καλοκαμωμένο, μιὰ φορεσιὰ καὶ νὰ τὴν κεντήσεις μὲ χρυσάφι. Ὡς τὸ σαββάτο θέλω νὰ τᾶχης τελωμένα, κι ὅ,τι ἀξίζονε θὰ σὲ πλερώσω. Καλὸ, τοῦ λέγει ὁ ράφτης κι ἀποχωρίζονται.

* Αὐτὸ εἶναι τὸ στερεὸ παραμῦθι ἀπὸ τὴ συλλογὴ πού μοῦ μάζεψε ἡ ἀδερφή μου στὴν πατρίδα μου. Κ' ἐπειδὴ παρατηρήθηκε πὼς τὸ λεχτικὸ τῶν παραμυθιῶν αὐτῶν ἄνε δὲν εἶναι ὅπως τοῦ δόλου τὸ παραδεγμένο, πού εἶναι καὶ τ σωστὸ, πρέπει νὰ ζητήσω ἐδῶ πὼς δὲ μοῦρθε νὰ τἀλλάξω ἀπὸ ἄδυναμία πρὸς τὴν ντόπια μου γλῶσσα. Ἐπειδὴ ὅμως πάλι δὲν εἶναι καὶ τὸ καθάριο ντόπιο, ἴσως θὰ κάμω καλλίτερα νὰ τἀλλάξω. Ὅπως κι ἂν ἔχει, ἂν τύχει καὶ δημοσιευθῆναι καμιάν ὥρα ξεχωρὰ, πρέπει φυσικὰ νὰ βγούνε στὴν καθάρια κοινὴ, ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ χαλνοῦμε τὴ φιλολογικὴ μας γλῶσσα, χρωματίζοντας τὴν πότε μὲ τὴ μιὰ πότε μὲ τὴν ἄλλη ντόπια θεωρία.

Α Ε.

Πιάνει αὐτὸς, κόβει τὴ φορεσιὰ, τὴν κεν τοῦνε τὸ σαββατόβραδο τὴ βάζει μὲ τὸ παιδί τὸ ἴδιο καὶ τὴ στέρνει τοῦ Ντερβίση, καὶ τοῦ λέγει πὼς κάνει 20 μετζίτια. Βγάζει αὐτὸς καὶ δίνει 30 στὸ παιδί. Σάν τὰ πῆρε στὸ ἀφεντικό του καὶ τᾶδειξε, σαστίσανε μὲ τὸ φέριμο αὐτὸ τοῦ Ντερβίση, πού κανεὶς δὲν τοὺς τὸ εἶχε κκεῖ. Μὲ ταῦριο σηκώνεται ὁ Ντερβίσης καὶ πηγαίνει στὸ ράφτη καὶ τοῦ λέγει. Μάστορά μου, τὰ ρούχα δὲν τᾶκάμες σάν πού τὰ ἤθελα, καὶ θέλω νὰ μοῦ κάμεις μιὰν ἄλλη φορεσιὰ μὲ πιὸ πολὺ χρυσάφι, κι ὅ,τι ἀξίζει θὰ σὲ πλερώσω. Πιάνει πάλι ὁ ράφτης καὶ κάνει μιὰ καλλίτερη φορεσιὰ καὶ τὴν στέρνει μὲ τὸ ἴδιο τὸ τσιράκι, καὶ τοῦ λέγει πὼς κάνει 30 μετζίτια. Βγάζει αὐτὸς καὶ δίνει 40, καὶ στέρνει τὸ παιδί. Πηγαίνει πάλι αὐτὸ, δείχνει τοὺς παράδες στὸν ἀφεντικό του, μὲ ταῦριο πάλι ἀποδέχονται τὸ Ντερβίση, καὶ τοὺς λέγει πὼς θέλει καὶ τρίτη φορεσιὰ, γιατί ἐκεῖνες δὲν ἔγιναν ὅπως ἤθελε. Νὰ τὴν κανετα, λέγει, αὐτὴ ὅλο χρυσάφι. Πιάνει κι ὁ ράφτης καὶ κάνει μιὰ φορεσιὰ ἀλάκκωρη· δὲ σηκώνονται ἀπὸ τὰ χρυσάφια κι ἀπὸ τὰ κεντήματα. Τὴ στέρνει πάλι μὲ τὸ παιδί, καὶ λέγει πὼς ἀξίζει 50 μετζίτια. Βγάζει αὐτὸς 100 καὶ τὰ δίνει στὸ παιδί, ἔπειτα τοῦ λέγει. Ἐλα μέσα νὰ ξεκουραστεῖς. Μπῆκε τὸ παιδί, κάθησε κομάτι, σηκώθηκε νὰ φύγει, τὸ παίρνει αὐτὸς ἀπὸ τὸ χέρι καὶ λέγει. Ἐλα, παιδί μου, καὶ μὴ φοβάσαι, νὰ σοῦ δείξω τὰ σπῆτι μου.

Τὸ παίρνει ἀπάνω, ἀνοίγει ἓναν ὄντζ, βλέπει τὸ παιδί, γεμάτος φλουριά· πηγαίνει σ' ἄλλον ὄντζ, ἀνοίγει, ὅλο μαργαριτάρια. Πηγαίνει παρακκτω, τὰ ἴδια. Εἶδε τὸ παιδί βιδ ἀρίφνιστο, ἔμεινε συλλογισμένο. Βλέπεις; τοῦ λέγει ὁ Ντερβίσης. Ἀπ' ὅλ' αὐτὰ ὅ,τι θέλεις θὰ σοῦ χαρίσω, μόνο νὰ μείνεις μαζί μου τὸ παιδί δέχτηκε. Γιατί, λέει, νὰ μὴ μείνω. Τρώγουν ἐκεῖνο τὸ βράδυ, πλαγιάζουν, φυλάγει κι ὁ ράφτης, φυλάγει, συλλογιέται τί ἔγινε τὸ παιδί, δὲν κοιμάται ὅλη τὴ νύχτα. Τὸ πρωὶ σηκώνεται, πηγαίνει μὲ τοὺς ἄλλους δύο μαθητὰδες του στὴν ἐκκλησιὰ, στέκονται, ἀπολεῖ ἡ ἐκκλησιὰ, παρατηροῦνε μὲ προσοχὴ τὸν κόσμον νὰ δοῦν ἴσως εἶναι μέσα κι αὐτὸς. Τὴν ὥρα πού θέλανε νὰ φύγουνε, βλέπουν καὶ βγαίνει καὶ τὸ παιδί μὲ τὰ χρυσὰ στολισμένο. Τρέχουν, πηγαίνουν κοντὰ του, τὸ ρωτοῦνε, βρέ, τί ἔπαθες; τί ἔγινε; πού εἶναι οἱ παράδες; Ἐνοια σου, ἀφεντικό. Οἱ παράδες εἶναι στὴν τσέπη μου, καὶ πολλοὶ πολλοί. Ἐλα, κάτσε νὰ τὰ ποῦμε. Καθίζονε σὲ μιὰν ἕρη ἐκεῖ, λέ-

τάπογομα... Ὅτε μπουκουσιὰ δὲ μάσησα ἡ δόλια...».

«Θὰ σὲ βασανίσω... Στὸ πελίκι θὰ σὲ βάλω, σκρόφα... Νὰ σὲ καμαρώσει τώρα ὁ προκομένος ὁ ἄντρας σου πού τόσο ἀγάποῦσε... Δὲν ἤθελε νὰ πάρει γυναίκα ἀπ' τὰ βουνα... Τὴν ὁρμήνια μου δὲν τὴ λόγιασε... Ζήλεψεν ἔσένα τὴν καμπῆσια, μouxλιασμένε σπῆρε!...».

Τὰ τρανήτερα τᾶγγόνια πού κοιμοῦντανε μὲς τὴν κάμαρα ἔχουν ζυπνήσει ἀπὸ τὸ σάλαγο καὶ τσιουρίζονε συμαζωμένα κι ἀγκλιὰ πίσω στὴ μανταλωμένη πορτα.

Ὁ Μπογιάρης κουλουριάζει στὰ στεγνωμένα του δάχτυλα τὰ μαλλιά τῆς ζαρωμένης γυναίκας καὶ τὴ σέρνει χάμου μὲ τὴ δύναμη πού λές κ' ἔχει ξανανίσει. Ἀφτὴ κλώθετα σάν τὴ ρόκα γύρο του καὶ χτυπιέται καὶ μαδιέται ξετραχηλιασμένη.

«Ἄσε με, ἄσε με!...», παρακαλοῦσε βραχνῆ ἀπὸ τὸ κλάμα.

«Στὸ κρίμα θὰ πεθάνεις, ἀτιμη!...».

«Ὅχι!... Δὲ θέλω, δὲ θέλω ἐγὼ... Μοῦ ξεπάτωσε τὰ μαλλιά, μαννούλα μου!... Ἐφταιξα... Γυναίκα εἶμαν... Ἐτσι μέμαθαν τὴν πατρίδα... Τὸ μυαλὸ μέλειπε...».

«Θὰ σοῦ κειανίσω τὸ κεφάλι στὴν πέτρα σὰ νὰ

εἶσαι ἡ κάταραμένη ὀχιά ἐσύ...».

«Ἄσε με νὰ φύγω... νὰ πάρω τὰ μάτια μου... Κανένας πιά δὲ θὰ μάθει πού θάμαι... Θὰ ζητιανέω ἀγνωρίστη μὲ τίς τσιγκάνες στὴ χώρα...».

Στὸν τοίχο, ἀπὸ ἓνα στραβομπηγμένο ξύλο, εἶναι κρεμασμένο τὸ λαδοφάναρο πού τὸ κουνάει ὁ ἄνεμος. Ἐνα γυαλιστερὸ καὶ τροχισμένο τσεκούρι ἀστραποβολαεῖ δίπλα μὲ τὴ θαμπή του φλόγα καὶ τὰ μάτια τοῦ γέρου, ἕνα τὸ γλέπουν, τανιοῦνται μὲ μιὰ ἄγρια καὶ τρελλὴ χαρὰ. Ἐαμώνει τὸ χέρι του νὰ τὸ κατεβάσει ἀπ' τὸ καρφί καὶ τὸ παίξει τώρα στὸν ἀγέρα ζυγιαστὰ.

«Συχώρα με, συχώρα με... Ἄχ, ποῦσαι, Τάσιο μου;... Μαννούλα μου, μαννούλα μου, θὰ μὲ ξορίζονε σάν τὴν κότα...», δέρνεται τώρα μὲ κοντανάσες ἡ μαργωμένη γυναίκα, σάν ἀκούει τὸ λεπίδι πού βουγκανᾷ πάνω ἀπ' τὴν κορφή της, καὶ φτύνει ὅλο ἓνα αἶμα ἀπὸ τὰ σπασμένα δόντια της.

«Ἐχεις λόγο καὶ νὰ πεις!... Δὲ θὰ μοῦ γλυτώσεις... Θὰ σὲ λιανίσω καὶ τὰ κοφίδια σου θὰν τὰ ρίξω στὶς μυλόπετρες μέσα νάλέσουν μαζί τὸ σιτάρι τοῦ ἀγαπητικοῦ σου...», λυσσομανᾷ καὶ τὴ ζουλαεῖ τὰ μπροῦμητα μὲ τὴν πατοῦνα στὰ μαλακὰ λαγόνια.

«Λυπήσου κάνε τὰ ἑπτὰ παιδιὰ μου... Στους

δρόμους θὰ γυρίζουν ἀχτένιστα κι ἀμπκλωτα κι ὅλος ὁ κόσμος θὰν τὰ διώχνει τάνήλικα ὄρρανα...».

«Δὲν τᾶχεις ἀπὸ τὸ γιὸ μου, χαμοσυμμένη... Ὁ ἄλλος χρόνος τώρα ἔρχεται ἐδῶ ἀπ' τὸ χωριὸ σου καὶ σὲ καρφολογαεῖ... Κι ὅλο τὸν ἐφίλεδες ἀπὸ τὸ βιά μου, ψοφίμι!...».

«Ἄχ, ἡ ἔρημη!... Ἄχ, πὼς κολάζομαι!...».

Τὸ φυλακόσκυλο χροαπηδοῦσε παντα τριγύρω μὲ τὴ μούρη σηκωμένη κι οὐρλιάζε κομένα, σὰ νᾶτανε δεμένο σὲ σκοινί κι ἀλυχοῦσε καπτιον κακόγνωμο πού ἔρχονταν γιὰ νὰ πατήσει τὸ σπῆτι.

Καὶ ἡ ὀγκωμένη γυναίκα πάλθε νὰ λεφτερωθεῖ ἀπὸ τὸ κάταραμένο ἐκεῖνο στοιγιὸ τὸ λάσπρο της καὶ τᾶπαλὸ κορμί εἶναι ξεγυμνωμένο τώρα ἀπὸ τὰ κουρέλια καὶ πιπιλιέται μὲ κόκκινες στάλας μύριες σούφρες καὶ λακκιεὶ οἰκναι, καθὼς μαζώνεται κι ἀπλώνει. Τὸ φανάρι φέγγει τὰ μαρμαρένια κόρφα καὶ στὶς ρῶγες τῶν βυζιῶν εἶναι πηγμένο τὸ γαῖμα μὲ τὸ γάλα. Τᾶλών τῆς κοιλιᾶς της λασπώνεται χαμου καὶ τὰ νεραντσμάγουλα εἶναι ὀργωμένα μὲ γρατσουνιές. Τὰ μάτια λυώνουνε σάν τὸ χλωμοκέρι κι ἀφτὴ σπαρταραεῖ ὀλόβωλη ἀπὸ τὰ κούφια βουγκητὰ.

Μὰ τὰ κοκκαλιάρικα γόνετα τοῦ μυλωνᾶ δὲν πάβουν νὰ κροῦνε πάνω στὸ κουφάρι τῆς Φώτης καὶ

γει λοιπόν το παιδί. Πάρε τις παράδες σου, άφεντικό, κ' εγώ πλιά δε θάρτω μαζί σου. Γιατί; Γιατί, λέγει αυτός, ο Ντερβίσης με πήρε και μ' έδειξε το βίο και τ'α καλά του και μ' είπε, ό,τι θέλεις άπ' αυτά θά σου χαρίσω μόνο να μένεις μαζί μου. Δε με μπόδιζει, καθώς βλέπεις, κι από τήν εκκλησιά κι άπ' όπου θέλω να πηγαίνω, άδε και πόσα φλουριά μ' έδωσε να ζοδέψω σήμερα, μόνον ένα με παράγγειλε· ρακι να μ'ην πιω ποτέ. 'Ο ράφτης μ' άπορία τ'άκουγε αυτά, τέλος πήρε τους παράδες του κ' έφυγε χωρίς να πει πλιά τίποτα στο παιδί. Μέσα του όμως άπορούσε κ' έλαγε, άραγε τί σημαίνουν αυτά. Σάνε βγήκε το παιδί άπ' τήν εκκλησιά, πήγε και βρήκε τους φίλους του και τους πήγε στην καλλίτερη λουκάντα κ' έφαγαν και διασκεδάσαν, έπειτα, ύστερ' άπ' το μεσημέρι, πήγε στο σπίτι. 'Ο Ντερβίσης τονε ρωτά, πού πήγε και τί έκαμε, κ' εκείνος του τ'α λέγει κατά πώς έγιναν όλα.

Σάν αύριο πάλι του δίνει άλλα φλουριά και του λέγει· Πήγαινε όπου θέλεις και σεργιάνισε· βάλε και τ'α καλλίτερα σου τ'α ρούχα· βγαίνει το παιδί χαρά φορτωμένο, πηγαίνει, βρίσκει τήν παρέα του, βγαίνουνε, γυρίζουνε στη μία, γυρίζουνε στην άλλη, πάνε πάλι, τρώνε στη λουκάντα, έπειτα συμφωνούνε να πάρουνε μια βάρκα να περάσουν άντίκρυ να τ'ο διασκεδάσουν καλλίτερα. Άμέσως έτοιμάστηκε ή βάρκα, μα τότε πλιά είχαν και κομμάτι ρακι μαζί τους, γιατί τ'ήθελε ο τραγουδιστής που είχανε, για να ζεβραχνιάζει. Μπαίνουνε λοιπό στη βάρκα, αρχίζουν τ'α τραγούδια, πηγαίνουν κατά τήν άντικρινή τήν έξοχη. Πηγαίνοντας εκεί σε μιάν άκρογιαλιά, είχε τ'ο παλάτι του τ'ο ζυχικό ο βασιλές που του Ντερβίση του τ'α παινέματα έκαμαν τ'ο παιδιού τον προϊστάμενο τον Ντερβίση να σκάση άπ' τή ζούλια. Αυτός ο βασιλές είχε και μια κόρη πολύ ζυρφη. Αυτή σαν άκουσε τ'α τραγούδια μ'εσ' άπ' τή βάρκα, βγήκε στο παναθύρι να δ'η. Καθώς τήν είδε τ'ο χρυσοφορεμένο τ'ο παιδί, και καθώς τον είδε κι αυτή, άγαπήθηκαν. Άπ' εκείνη τήν ώρα τ'ο παιδί έπεσε σε μια λύπη. Οι άλλοι τραγουδούσαν, έκαμαν ό,τι έκαμαν, αυτουνοϋ ο νοϋς στην κοπέλλα, στη βασιλοπούλα. Άφου βγήκαν άντίκρυ και διασκεδάσαν όλη τή μέρα, τ'ο βραδυ γυρίσανε στα σπίτια τους πάλι με τις χαρές και με τ'α γλέντια. Άργισαν και κομμάτι, κι ο Ντερβίσης άνησυχούσε μήπως μετανούσε τ'ο παιδί και χαλάση τους σκοπούς του. Σάν πέρασε λίγη ώρα άκόμα, χτυπά ή πόρτα, τρέχει αυτός, άνοίγει, μπαίνει τ'ο παι-

δί κατασυλλογισμένο. Τ'ο ρωτά ο Ντερβίσης· τί έχεις, παιδί μου, κ' είσαι έτσι; Δε μιλεί αυτός. Ντράπηκε να τ'ο π'η. Σ'α να μάντεψε ο Ντερβίσης κάτι, τ'ο ζαναρωτά, τ'ο στενοχωρεί, αναγκάστηκε τ'ο παιδί να τ'ο μολογήση. Ένοιια σου, του λέγει αυτός. Καθόλου να μ'ην τ'ο σκέφτεσαι. Έγώ να σε κάμω να π'ας ίσια μέσα στο παλάτι να ζηγηθής στη βασιλοπούλα. Πώς θά γίνη αυτό, ρωτά τ'ο παιδί. Άς ζημερώσει, και μ'η νοιάζεσαι. Τ'ο παιδί δ'εν εκλεισε μάτι όλη τή νύχτα.

Σηκώνονται αύριο, αυτό πάλι συλλογισμένο κάθεται. Τονε φωνάζει ο Ντερβίσης, του δίνει ένα μαστραπά νερό, και του λέγει· Νίψε καλά καλά τ'ο πρόσωπό σου μ' αυτό τ'ο νερό, έπειτα βάλε και τ'α χρυσά σου τ'α ρούχα, και πήγαινε δλοΐσια στο παλάτι μέσα. Και δε θά με δούνε να με μπόδισουνε; ρωτά τ'ο παιδί. Όχι, λέγει. Κανείς δε θά σε δ'η. Πήγαινε μέσα, ανέβα στο μεσιακό τ'ο πάτωμα, πέρασε πέντε πόρτες, και στην έχτη τράβα τήν τσάγρα κ' έμπα μέσα, γιατί εκείνος ο οντάς είναι τ'ης βασιλοπούλας. Σηκώνεται τ'ο παιδί, κάνει αυτά που του είπε ο Ντερβίσης, βγαίνει, πηγαίνει μπροστά στο παλάτι, βρίσκει δυο ζαπτιέδες στην πόρτα και φυλάγανε με τ'α τουφέκια και για να μάθη αν αλήθεια δε θά τονε βλέπουνε, σηκώνει τ'ο χέρι του και κατεβάει έναν μπάτσο στον έναν. Αυτός θάρρηψε πώς τονε χτύπησε ο σύντροφός του. Γιατί, λέγει, μωρέ, τ'ώρα στα καλά καθούμενα με χτυπάς. Τρομάζει ο άλλος· ποιός, μωρέ, σε χτύπησε; Πιάνουνται στις άγκαλιαστές οι δυο οι ζαπτιέδες, βγαίνουνε να τους χωρίσουν, μπαίνει ο φίλος μέσα, ανεβαίνει άπάνω, κανείς δ'εν τονε βλέπει. Περνά πέντε πόρτες, πηγαίνει, άνοίγει, μπαίνει μέσα, καθίζει σ' ένα μέρος. Άκούγει τ'ο τρίξιμο τ'ης πόρτας ή βασιλοπούλα, τρομάζει.

Γυρίζει, βλέπει, τίποτε! Λέγει, να δεις φαντάχτηκα. Περνά λίγη ώρα, φέρουν τ'ο τραπέζι τ'ης βασιλοπούλας. Καθίζει αυτή να φάγη, ώστε να γυρίσης να δ'ης, τ'ο φαί τέλειωνε μ'εσ' άπ' τ'ο πιάτο. Καθισε ο φίλος κ' έτρωγε χωρίς να φαίνεται. Σάν κόντευε να τελειώση τ'ο φαί τ'ης ή βασιλοπούλα, πώς τ'έκαμε αυτός, πνίγηκε μ' ένα ψίγουλο, και του ήρθε να βήξει. Αρχίζει λοιπόν και βήχει, βήχει με τήν καρδια του. Άκούει αυτή τ'ο βήξιμο, βάζει τις ρωνές, τρέχουνε μέσα όλοι κι ο πατέρας τ'ης, τ'η ρωτούν τί έπαθες; Άνθρωπος, λέγει, είναι μέσα στην κάμαρά μου· βλέπουν άπό δ'ω. Βλέπουν άπό κει, τίπο-

τα. Λάθος έχεις, κόρη μου, τ'ης λέει ο βασιλές, σύχασε, και δ'εν είναι τίποτα. Βγαίνουν δ'ω, περνά λίγη ώρα, κ' ύστερ' άπ' τ'ο βήξιμο τούρθε να φτερνιστ'η. Πετ'αει ένα φτέρνισμα, βάζει πάλι αυτή τις ρωνές, τρέχουν. Τί έχεις κόρη μου; Άνθρωπος είναι μέσα, σας λέγω. Βλέπουν καλά, πασπατεύουν παντου, δε βρίσκουν τίποτα. 'Ο βασιλές ως τόσο φαρμακωμένος. Φαντάχτηκε, λέγει, ή κόρη μου· φωνάζει άμέσως τον Ντερβίση του να διαβάσει, να κάμει ό,τι ήξερε, να βρουν τί είναι εκεί μέσα· ανεβαίνει ο Ντερβίσης, γονατίζει, αρχίζει τ'ο διάβασμα, κάνει χίλιω λογιώ μαγειές, δ'εν μπορεί να βγάλη τίποτα. Βασιλέα μου, λέγει, φάντασμα είναι, και δ'εν μπορώ να τ'ο δ'ω. Άλλο δε μένει παρά να βάλω να καπνίσω μέσα στην κάμαρα να φύγει ό,τι είναι, να τ'ο πιάσουμε, ή να τ'ο δ'ουμε.

Βάζει λοιπό φωτιά άπ'α στο μαγκκλι, ρίχνει κάτωτι άπάνω, σφαλνά τ'α παναθύρια και τις πόρτες, γέμισε καπνό ο κόσμος. Τ'ο παληκαρι που είτανε μέσα, ιδρωσε. Βγάξε τ'ο μαντήλι του, σκουπίζεται καλά καλά, και σκουπίζοντας βγήκε τ'ο μαγεμένο τ'ο νερό που είχε άλειμμένο τ'ο πρόσωπό του χωρίς να τ'ο ξέρει κ' εκείνος, κ' εύτ'ος φανερώθηκε και τον είδαν όλοι τότες. Τον πιάνει τότες ο βασιλές και τονε ρωτά· Δε μου λές, τί ν' αυτά π'όκαμες και ποιός σ' έβαλε μέσα στο παλάτι; Άναγκάστηκε τ'ο παιδί να μολογήση όλες τις αλήθειες και να π'η πώς ο Ντερβίσης έκαμε ό,τι έκαμε. Του βασιλέ του ήρθε μεγάλη προσβολή, γιατί τ'α γίνουν αυτά μ'εσ' στο παλάτι. Διατάζει άμέσως με τ'η συμβούλη του Ντερβίση του να πάγη στρατεύμα να τον πάρει τον άλλον τον Ντερβίση να τονε φέρη εκεί. Στείλανε μαζί κ' έναν Πασά και τον παραγγείλανε να π'η στον Ντερβίση πώς ο βασιλές σούχει τραπέζι. Σηκώνεται ο πασάς, παίρνει τ'ο στρατό και πηγαίνει.

'Ο Ντερβίσης όμως τ'α προείδε αυτά τ'α πράματα και παραγγείλε στο δούλο του πώς όταν έρτουν και με προσκαλούνε, να π'ης να καθίσουν κομμάτι όσο να ντυθ'ω και να βγ'ω. Ηρτε ή ώρα, πήγαν αυτοί, χτυποϋν τήν πόρτα του Ντερβίση, βγαίνει ο δούλος, άνοίγει, τους παίρνει μέσα και τους βάζει και καθίζουν άπ'α στο χαγιάτι. Εκεί που φύλαγαν ώσπου να ντυθ'η ο Ντερβίσης να βγ'η, ο Πασάς άντίκρυ του έβλεπε μια πόρτα, κι άπ' έξω ένα μπαζέ. Σηκώνεται, πηγαίνει κοντά, βλέπει, τί να δει! Ένας μπαζές βασιλικός, και μια χαβούζα στη μέση με χρυσά ψάρια. Κι άπάνου στη χαβούζα στεκότανε μια κο-

τά κρούσματα άντιλαλούν μες στον παλιόμυλο σαν τ'ο φουσκωμένο τουλούμι που τ'ο βρέχουν οι ζυλιές.

Ένα ξαφνικό φρένιασμα συναρπάζει τ'ώρα τ'η γυναίκα του Τάσιου κι άγωνίζεται· νάγκαλιάζει με τ'α βεργολύγιστα βραχιόνια τ'ης τ'α ξερά καλάμια του γέρου για να τον στρώσει· χαμυ τρανταγμένο· «Μωρέ χ'αρε μάβρε, γιατί με παιδέβεις έτσι;..», ψυχομαχάει λίγο.

Στ'α χαμένα δυνάμωνα όμως, κι άφτός βαραίνει· πάνου τ'ώρα πιο πολύ σ'α θράχος ριζιμός και θερωμένος.

«Νά μετανούσεις, χαμενοπούλι, γιατί θά π'ας άμετάλαθη στον κάτω κόσμο... Ποιός σ'ανάγκαζε μωρή, βρώμα, να μαγ'αρίσεις τ'η γενιά μου;...—Χαροπάλεβε τ'ώρα, πουτ'ανα...».

«Σαναμαρωμένε γέρο, πού πιστέβεις άκόμα...», κάμει νάπολογηθ'η κάπως τ'ο θρέμα του κάμπου, μα τ'αστραφτερό πελέκι πέφτει γοργό κι άνήλεο και κόβει στη μέση τ'ην κατ'τρα.

Τ'ο μαβροκιτρινασμένο κεφάλι με γουρλωμένα ματία και δαγκωμένα χείλια κουρδουκλιέται κατά τ'η φτερωτή του μύλου και τραβάει ζοπίσω του τ'η χρυσόξανθη μακριά κόμη· τ'ο αίμα πηδαει άχνισμένο άπό τον κομένο λαιμό και ραντίζει τ'α μούτρα και τ'α φο-

ρέματα του γέρου. Ψιλοσφυρίζει σ'α ν'να· καμια φαρμακερή όχια.

Σ'α να έχει πέσει άπ' άλλον κόσμο ο Ποτιούλας Μπογιαράς τρέβει τ'α φλογισμένα ματία του και κοιτάει τ'η μαβροκόκινη μπάρα ομπρός του που ξετυλίγεται πάγ'αλια σαν κανένα φιδάκι ξεπαγιασμένο μες στο χειμώνα. Έστερα σπάζει βουρλισμένος σε κάτι χαζογέλια τόσο που ή σούλλα του δειλιάζει και τον γκαβγίζει παράξενα.

Κυκλώνει τ'ώρα τ'α σκουμπωμένα χέρια στον άέρα και ξεκλειδώνει τ'ο σκυλιασμένο πρόσωπό του, γυρνώντας το προς τις άραχιασμένες γωνίες·

«Πάτε τ'ώρα να πάρετε κρέας άπό τ'η γελάδα εκείνη πουτ'αζα εδ'ω στο μακελιό...».

Ένα λαχάνισμα σύντονο τον ζεματίζει και ιδρωτας αναβράει πάνου στο ζαρωμένο γλέφαρό του· πισωδρομίζει τρεκλά σαν τον κάθουρα κιάνοριστα και σωριάζεται σ' ένα σακκι μισογεμισμένο. Οι άγριωπές ματιές του δε μποροϋν να ξεκολλήσουν άπό τ'η σκοτωμένη γυναίκα και τ'α ματόφυλα δ'εν κατεβαίνουν για να κλείσουνε, σ'α ν'να· μαρμαρωμένα. Μονάχα τ'ο πηγούνι του άκουμπάει πάνου στο φονικό στηλιάρι που τ'ο κρατάει άνάμεσα στα γόνατα και κόκκινες μισοπηγμένες σταλαματιές που έχουν πιαστεί στα δασό-

τριχα μουστάκια του πέφτουν τ'ώρα μια μια κι άνάλαφρα μπροστά στα γυμνωμένα του πόδια.

Τ'ο ψυχομαχητό τ'ης κοπέλλας του κάμπου και τ'ο γάνιασμα των μικρών παιδιών ξεσκίζουν τάφτια του γέρου, μα δ'εν έχει πιά τ'ο κουράγιο να ταρχατ'η άπ' τ'η μονιά του.

ΣΤ'.

Τ'α σκοταδερά ρουμάνικα είναι γαληνεμένα και οι βόγγοι των ανέμων έχουνε λουφαξει· μοναχά, σαν άρχινούνε τ'ώρα τ'α λιανοχρώματα τ'ης κονταβής να χύνουνται στον άέρα, οι πετροπέρδικες ζυπνοϋν και σειοϋνε τ'α φτερά και τρυπάνουν τρεχάτες στα κλαριά των πουρναριών. Άλάργα τ'α βουνά γίνονται άχνά και ρόδινα και ή ρίγανη χ'όνει στα πετροτόπια τ'ην άψια και ήλιοφρυγμένη μυρσοδιά τ'ης.

Φασκιωμένος μέσα στη λιγδωμένη προβιά ο Τάσιος σούβει κάτω άπ' τ'α θολωτά κ' έρμα μονοπατια που σταβρώνονται στο μύλο του και σε κάθε μεριά που κλώθει ο δρόμος ή άσιγούρεφτη ματιά του φαχνίζει τ'ο μισσοκόταδο άνου κάτω σ'α να θέλει να φτάσει μια ώρα άρχήτερα. Έχει σώσει τόσο δρόμο τ'ώρα μες τ'η νύχτα κι άκόμα δε λέει να λαχαιά-

πέλλα καὶ χτενίζουσαν, ποῦ δὲν εἶταν ἡ ὀμορφιά της στὸν κόσμον. Τὰ μαλλιά της σκέπαζαν τὸ κορμί της καὶ λάμπανε σὰν τὸν ἥλιον· αὐτὴ εἶταν Ἀνεργίδα, μὰ αὐτὸς δὲν ᾤξερε. Πηγαίνει παρακάτου κομάτι νὰ τὴ δῆ καλλίτερα, αὐτὴ τραβίχτηκε πίσω. Προχωρεῖ ἐκεῖνος ἀκόμα κομάτι, πάλι αὐτὴ ξοπίσω πηγαίνει. Ἔτσι ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, πῆγε, πῆγε, τὴν κυνηγοῦσε ἴσα με τὸ παλάτι τοῦ βασιλέ ποῦ τὸν εἶχε στερεμένο νὰ προσκαλέσει τὸν Ντερβίση. Σὰν τὸν εἶδε ὁ βασιλεὺς τρόμαξε. Τί εἶν' αὐτὰ; τὸν ρωτᾷ. Τί νάναι, τοῦ λέγει. Δὲ βλέπεις αὐτὴ τὴν κοπέλλα ποῦ πολεμῶ νὰ φτάξω καὶ δὲν μπορῶ; Ἰσια με νὰ τὰ ποῦν αὐτὰ, ἡ κοπέλλα γίνεται γαδάρα καὶ τρέχει μέσα στοὺς δρόμους. Αὐτὴ τὴ γαδάρα τὴν εἶχε μαγίψει ὁ Ντερβίσης κ' ἔγινε κοπέλλα καὶ ὁ μπαξές ἐκεῖνος ποῦ ἔβλεπε εἶτανε χάλασμα καὶ τὸ μαγεψε κ' ἔγινε μπαξές. Κι ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ δεῖξη στὸν πασᾶ τὴν τέχνη του.

Ἀναγκάστηκε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς κ' ἔστειλε ἄλλον πασᾶ καὶ πῆρε τὸν Ντερβίση καὶ τὸ στράτευμα μαζί κ' ἔρταν. Ὁ βασιλεὺς πλιὰ τοῦκαμε μιὰ πολιτικὴ μεγάλη. Τέσσερεις ἀνομάτους ὅμως τοὺς εἶχε κρυμμένους σ' ἓνα μέρος, καὶ τὴν ὥρα ποῦ θέλανε νὰ σηκωθοῦν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοὺς εἶπε νὰ παρουσιαστοῦνε νὰ σκοτώσουν τὸν Ντερβίση. Ἀφοῦ δὲ βγάλανε γλυκὸ κ' ἔψησαν καφέ τοῦ Ντερβίση, ἔβαλαν καὶ τὸ τραπέζι μὲ τὰ φαγιά καὶ κάθισαν ὁ Βασιλεὺς, ὁ Πασᾶς, ὁ Βεζῖρης, καὶ ὁ Ντερβίσης· σὰν ἔφαγαν καὶ θέλανε νὰ βάλουν πλιὰ τὸ χάλβα, λέγει ὁ βασιλεὺς· Τώρα θέλω, Ντερβίση μου, ὅσο νᾶρτει ὁ χάλβας, νὰ μᾶς κάνης τίποτα νὰ γλεντίσουμε, γιατί ἔμαθα πῶς ξέρεις πολλὰ πράματα. Καὶ τί ἀξίότη ἔχω, λέγει, ἐγὼ μπροστὰ σ' ἔσας, βασιλιᾶ μου; Ὅχι, λέγει, θὰ μᾶς κάνης κάτι. Ἄς εἶναι, λέγει. Γυρίζει στὰ πλάγια τοῦ ὁ Ντερβίσης, φουᾶ τρεῖς φορές, γίνεται ἀπάνω ἀπ' τὸ τραπέζι μιὰ κρεβάτα μὲ τὰ σταφύλια. Κόψετε, λέγει, τώρα μὲ τὸ χέρι σας ἀπάνω σταφύλι. Κόβουν αὐτοὶ, τρᾶνε, μένουν ξεροὶ καὶ σαστισμένοι μὲ τὴν τέχνη του. Κι ἄλλο, λέγει, θὰ μᾶς κάμης. Νὰ σὰς κάμω, λέγει. Φουᾶ πάλι τρεῖς φορές γίνεται μιὰ κολοκύθια καὶ κρεμάζονται τέσσερα κολοκύθια. Πάρε, λέγει, τώρα, βασιλιᾶ μου, τὸ σπαθὶ σου καὶ κόψε τα ἐσὺ μὲ τὸ χέρι σου. Παίρνει ὁ βασιλεὺς τὸ σπαθὶ, κόφτει καὶ τὰ τέσσερα τὰ κολοκύθια. Τότες ὁ Ντερβίσης τοῦ λέγει· Πῆγαινε, βασιλιᾶ μου, τώρα στὸν κρυφῶνα πῶχεις τέσσερεις κρυμμένους νὰ μὲ σκοτώσουνε, νὰ δοῦμε τί γίνονται.

Τρόμαξε ὁ βασιλεὺς. Ποῖς τὰ εἶπε αὐτὰ; φέματα εἶναι, ἓνα σουρὸ λόγια. Καλὸ, λέγει, σὲ πιστεύω, μὰ κάνε μου τὴ χάρη κι ἄμε νὰ δῆς. Σηκώνεται ὁ βασιλεὺς, πηγαίνει νὰ δῆ, τί νὰ δῆ! Κ' οἱ τέσσερεις σφαγμένοι καὶ ξεπλανταρωμένοι καταγῆς. Πηγαίνει στὸν Ντερβίση, Μπρέ, τί ν' αὐτὰ, δὲ ξέρω τί; Τί, βασιλιᾶ μου; ρωτᾷ ὁ Ντερβίσης. Νά, σκοτωμένοι εἶναι μέσα ὅλοι. Ἐσὺ τᾶκαμες αὐτὰ. Νὰ μὲ συχωρᾶς, βασιλιᾶ μου, ἐσὺ πῆρες τὸ σπαθὶ καὶ τοὺς ἐσφαξες. Ἐγὼ δὲν ἔπιασα τίποτα. Τότες ὁ βασιλεὺς μούδιασε καὶ κατάλαβε πῶς αὐτὸς ξεπερνᾷ τὸν δικό του τὸν Ντερβίση στὴν τέχνη καὶ στὴς μαγειεῖς, καὶ ζητᾷ νὰ τὸν κρατήσῃ μαζί του. Αὐτὸς ὅμως δὲ δέχτηκε, παρὰ τοῦ εἶπε· Ὅχι. Ἐγὼ ἔχω τὸ βασιλιᾶ μου, ἀλλὰ τᾶκαμα αὐτὰ ὅλα γιὰ νὰ μπορέσω νᾶρτω νὰ δῶ τὴν ἀξίότη καὶ τὴν παληκαριά τοῦ δικοῦ σου τοῦ Ντερβίση. Μόνο τώρα σὲ παρακαλῶ νὰ δώσεις τὴν κόρη σου στὸ παιδί μου, γιατί σὰ δὲν τὴν πάρῃ θὰν ἀποθάνει. Δέχτηκε ὁ βασιλεὺς, κ' ἔγινε γάμος καὶ χαρὰ, ἦμουν κ' ἐγὼ ἐκεῖ πέρα, μού δώσανε μιὰ κοκκάλα, τὴν ἔγλειψα, τὴν ἔγλειψα, ἔπειτα τὴ δίνω μιὰ ἀπάς στοῦ μπαμπαρῖνη τὸ γόφο, κι ἀπὸ τότε κουτσαίνει καὶ πηγαίνει.

ΕΠΙΛΥΛΙΑ

1.

Ἐννοιαστὴ λούζεται ἡ κυρὰ
 Στὰ κύματα ποῦ ἀφρίζουνε,
 Μὰ 'πὸ τὸ βράχο τοῦ βοσκοῦ
 Τὰ μάτια τὴ φαγκρίζουνε.
 Κι ὅταν γυμνῆ στὴν ἀμμουδιὰ
 Μέσ' ἀπ' τὸ κύμα βγαίνει
 Δίχως ἀνάσα κι ὁ βοσκὸς
 Μ' ἀνοιχτὸ στόμα μένει,
 Κι ἀχόρταγα τὰ μάτια του
 Ποῦ τὴν κυρὰ ἀγναντέβανε
 Κι δλάνοιχτα κι ἀσάλεφτα
 Νὰ σβύσουνε κοντέβανε

2.

Στὴν ἀμμουδιὰ τὰ ρούχα της
 Ἀποξηρᾶ, μὰ ὠϊμένα
 Μακριὰ νὰ ἀπὸ τὸν τόπο τους
 Κι ἀλάργα πηγαίμενα.
 Βάνει στὸ νοῦ της χίλια δυὸ
 Καὶ ἄχ, νᾶητανε νὰ ξέρῃ
 Ποῖς τὸ κομμένο του ἄπλωσε
 Στὰ ρούχα της τὸ χέρι,

Κι ἄλλου ποῖς κρυφοκοίταζε
 Τὰ δόγυμνά της κάλλη,
 Μὲ τὰ μικρὰ της δάχτυλα
 Τὰ μάτια νὰ τοῦ βγάλῃ.

3.

Χτυπώντας τὴ τσαρούχια της,
 Τὸν ἄμμο σὰν τιναζῆ,
 Δὲν ἀγοικίει τὸν πιστικὸ
 Ποῦ βραιοαναττανάζει.
 Σὰ ντύνουνταν νοιώθει φωτιά
 Νὰ καίῃ τὸ μάγουλό της,
 Τὸ καρδιοχτύπι της γοργὸ
 Καὶ τὸν ἀνασασμὸ της.
 Ὡ, κι ἂν τὴν εἶδανε γδυτὴ
 Τοῦ πιστικοῦ τὰ μάτια,
 Κίλλιο της νὰ πνιγῇ βαθιὰ
 Στὴς θάλασσας τὰ πλάτια.

4.

Ὅλη ντροπὴ κι ὅλη θυμὸς
 Παίρνει τὸν ἄμμο ἄμμο
 Παραμιλώντας σὰν τρελλὴ
 Καὶ μὲ τὰ μάτια χάμω.
 Ρῆχνει κατᾶρες τοῦ γιαιλοῦ
 Τοῦ γλυκοπαχυνιδιάρη,
 Κατᾶρες πὶδ χειρότερες
 Στὴν κάψα τάλωνάρη,
 Καὶ τρέχει μὲ τὰ ξέπλεγα
 Μαλλιά σὰν τὸ χρυσάφι
 Στὴν πράσινη τὴ λαγκαδιὰ
 Σὰν τρομασμένο λάφι.

5.

Ἡ Μῶρα φᾶς τὴν ἐπιασὴ
 Καταραμένη ἢ στάνη
 Καὶ τὸ βουνὸ κι ὁ θεριστὴς
 Ποῦ τίτι κάψα κάνει.
 Ἐσσηθωτη μὲ τὸ φιλι
 Νωπὸ στὸ μάγουλό της
 Σουπνίει, μὰ τὸν ἄντρα της
 Δὲν εἶδε στὸ πλεθρό της.
 Καὶ τρέμει γιὰ τοῦ τὸ εἶπῃ
 Καὶ σκιάζεται ὠϊμένα,
 Μήπως κι ὁ ξένος πιστικὸς
 Τὴν ἔχει φιλημένα.

ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

Ὁδὸς Ἀκαδημίας ἀριθ. 82.

σει· θαρρεῖ πῶς ἔχει βγάλει φτερά στὰ πόδια του καὶ ὅσο κοντιζοῦναι τόσο κ' ἓνας κρύφιος πόθος τόνε σπρώχνει πιὸ μπροστὰ.

Τὰ μάθρα δέντρα περνοῦνε στὸ πλάγι του βουβά καὶ ψηλωμένα καὶ οἱ κραινίες μὲ τᾶκνόνιστα κλαδιὰ γρατσουνοῦνε κάθε λίγο τὸ ξεραμένο καὶ σκληρὸ τομάρι ποῦ φοράει. Καποτε γλιστράει πάνου στὰ στουρνολίθαρα καὶ ἀφτὰ ἀκούγονται νὰ σέρνουνε βαζοκοπώντας καὶ ἄλλα τροχάλια τὸν κατήφορο κατὰ τὸ λάκκο ποῦ κυλᾶνε.

«Διαβολεμένη νύχτα ποῦ δὲ θέλει νὰ ξημερώσει!.. Δὲ νογᾶω τί κρίματα ἔχω καὶ τυραγνίμαι τόσο... Ἡ Φῶτω μου ἀντιπροχτές ἀκόμα λειτουργῆσε πάνου στὸ ρημοκλήσι τοῦ Ἁγίου Διὰ ποῦ τῶξε τάξει γιὰ μένα καὶ μεθᾶβριο πάλι θὰ πάει στὸ βράχο νᾶνάψει κερὰ στὸ κόνισμα... Ἡ κατᾶρα τοῦ παπποῦ μου ποῦ τᾶβαλε μὲ τὸ δίκβολο μὲ βασανίζει πάντα καὶ προκοπὴ δὲν ἔχω... Μέσα στὸν ἐλαιῶνα μου οἱ πλιότερες ἀντρέλες μου ψύριασαν καὶ τὰ νᾶ φυντάνια τᾶχει στρωμένα χᾶμου τὸ στερνὸ χαλάζι ποῦ εἶναι νὰ τὸν παίρνει ὁ πόνος κανένα... Τί τὸ θέλαμε καὶ τᾶλλο τὸ βιό;... Σὰ νὰ μὴ μᾶς πόρεθε ὁ πατρικὸς νερόμυλος... Πολυτεχνίτης κ' ἐρημοσπίτης!..», πασπάτεβε τὰ χεῖλια του σ' ὄλο τὸ δρόμο καὶ

βλαστημοῦσε.

Καὶ τὸ παρκυθὶ πάφηλογοῦντανε γιὰ τὴ γενιά του ἄστραψε ξανά στὸ θολωμένο νοῦ του :

— «Οἱ μυλωνάδες πρώτα κι ἀρχίς εἶτανε φτωχοὶ καὶ κακομοιριασμένοι ἀθῶποι· σταμπούλια ἔλεθαν καὶ σπειριά κρατοῦσανε γιὰ νὰ γιομίσουν τὴν παραδρμένη κοιλιὰ· νύχτα μέρα δούλεβν πάνου στὴ μυλόπετρα σκυμένοι· κ' ἔχυναν τὸ γένημα λιγιστὸ καὶ μὲ τὴ χούφτα, γιατί ἀπὸ βαρδάρια δὲν ἔξεραν. Ὁ Θεὸς τὸν εἶχεν ἀστοχῆσει τέτιον κόσμον τῆς ἐρμικῆς καὶ δουλεφτάρη· μὰ ὁ τρισκατάρτος — μακριὰ τοῦ λόγου σου καὶ τῆς ἀφεντιᾶς μου — μιὰ καὶ δυὸ μουρλαίνεται καὶ πάει σὰν ἓνας ξένος γυρολόγος ποῦ παραστράτησε στάγριτοπία νὰ τὸν ἐλεημονῆσει. Χτύπησε στὴν πόρτα τοῦ παπποῦ μου καὶ ἀφτὸς ἔγλειψε τὸν τόπο χᾶμου μὲ τὴ γλώσσα γιὰ νὰ τὸν καθαρῖσει ἀπ' τᾶλέβρι· καὶ νὰ βάλει τὸ μουσαφῖρη νὰ καθῆσει. «— Ἀπὸ ποῦ μὲ τὸ καλὸ καὶ γιὰ ποῦ, πατριώτη;» — «Ἀνεμομάζεμα εἶμαι κι ἀνεμοσκόρπισμα θὰ γένω». Τὸν ἰδασκάλεψε κατόπι νὰ φιακῖσει τὴ βαρδαρομάννα καὶ τᾶμπᾶρι· κ' ἔγινε τὴ χαραγὴ ἄφαντος σὰν καπνός. Τὸν εἶδες ἐσὺ; — τὸν εἶδα κ' ἐγὼ. Ὁ μυλωνᾶς δὲν εἶχε ἀνάγκη τώρα νὰ καθεται καὶ νὰ συγκαλεται πάνου στὴ μυλόπετρα. Βρακοῦσες κό-

τες κακαριόνταν στὴν ἀβλὴ καὶ ὄπωρες λιμπιστικὲς κρέμουνταν γύρω στὰ δεντρικ. Κυπαρισσᾶκια φύτεφε ὁ μακαρίτης στὴν ἀρχὰ καὶ μαθρολογοῦσαν περήφανα καὶ πομπεμένα. Μὰ λίγα χρόνια κύλησαν καὶ ἀντᾶρεθε τὸ βουνὸ· στὸν ὕπνο του τότες φαίνονταν ὁ σατανᾶς μὲ τὰ κέρατα καὶ χόρθε κι ἀναρίχνονταν γιὰ τὸ καλὸ ποῦ τοῦκαμε. Μουρλαίνεται καὶ ὁ μυλωνᾶς ποῦ ρίλεψε τὸ διαβολὸ στὴν καλύθα του καὶ ἀρνήστηκε τὸν ἄγιο σταθρό· ρῆμαξε τὸ περιβόλι του καὶ καλεῖ τὰ κυπαρίσια· μὲ μιὰ πέτρα δεμένη στὸ λαιμὸ βούλιασε στὴ λουνιασμένη Σαλαμπριά καὶ ἀφτὴ ξέρασε τὸ κορμὶ του πέρα στὸ μπούλωμα, πρησμένο καὶ φουσκωμένο σὰν κανένα τουλούμι, μὲ λυωμένα ἀφτὰ καὶ μύτες. Μὰ τὰ βαρδάρια ἔμειναν ἀπὸ τότες».

Ἐχει περάσει πιά τὸ κομένο μυλάβλακο καὶ σ' ἀπόλιγο ἀλωνίζει μπροστὰ στὸ σπίτι του· μὰ οὔτε ψυχὴ δὲν ἔρχεται νὰ τοῦ ἀνοίξει καὶ οἱ ἀπαλάμες του ξεφλουδίζονται χτυπώντας πάνου στὰροκάνιστα σανίδια τῆς ἀβλόπορτας. Μόνο οἱ βρακάτες κότες ποῦ μόλις ξύπνησαν καὶ σκαλίζουνε μέσα τὰ σκρόπια σκύβαλα ξενομιούνται μὲ τοὺς χτύπους καὶ τὰ σκιαγμένα κακαρίσματα ἀκούγονται στὸν ἀβγι-νὸν ἀέρα βαριὰ καὶ παράτονα.